Egzempl. 15 gr. lub 80 h.

Opłata pocztowa ryczałt.

Przedpłata miesięczna w Polsce 3·50 zł, z przesył ą 3·80 zł.

DZIENNIK ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO

Przedpłata miesięczna w Czechosłowacji z przesyłką 18· — Kcz.

Oddział dla Bielska-Białej **BIELSKO** Jagiellońska 5 „Księgarnia Kresy"

REDAKCJA I ADMINISTRACJA CIESZYN P. K. O. Katowice 301.755 Ciężarowa 18 Telefon 64

Oddz. dla Zagłęb. ostr.-karwińskiego **CZ. CIESZYN** „Dom Nauczycielski" — P. Š. U. Praga, Nr. 30.693

R. XXII. Niedziela, 14 czerwca 1925 Nr. 129.

Ceny ogłoszeń za wiersz m/m lub jego miejsce { zwykłe (na str. 8-łam.) 10 gr., „Nadesłane" (na str. 4-łam.) 30 gr., w części redakcyjnej 45 gr., na 1-ej str. 60 gr. — Ogłoszenia „drobne" dla poszukujących pracy bezpłatnie. — Dla członków Związku kupców Śląska Ciesz. specjalny rabat. — Dla czeskiej części Śląska Ciesz. ceny ulgowe. — Zagraniczne 100% drożej. Zastrzeżenia co do miejsca uwzględnia się tylko w miarę możności. Za terminowe umieszczenie Adm. nie odpowiada. Za przerwę w wysyłce Wydawnictwo nie odpowiada

Najtańszą polską książką jest

BIBLJOTEKA DOMU POLSKIEGO

40 groszy 40 w prenumeracie 65 groszy 65

w sprzedaży pojedyńczej kosztuje tom zawierający 160 stron druku w trójbarwnej okładce.

Dotychczas Bibljoteka Domu Polskiego drukowała utwory następujących autorów: *J. Kraszewskiego, Andrzeja Struga, M. Rodziewiczówny, Ant. Ossendowskiego W. Kosiakiewicza, St. Rzewuskiego, E. Słońskiego, M. Smolarskiego, W. Rapackiego, A. Gruszeckiego, K. Laskowskiego, Kazimierza Tetmajera i w. in.*

Bibljoteka Domu Polskiego jest naprawdę najtańszą książką gdyż kosztuje **kwartalnie (9 tomów) 3 zł 60 gr. Półrocznie (18 tomów) 7 zł 20 gr. Rocznie (36 tomów) 14 zł.** z przesyłką do domu.

Wychodzi 3 razy w miesiącu.

Całoroczni prenumeratorzy otrzymują w końcu roku ozdobną szafkę na książki darmo.

Prenumerate wpłacać należy na konto P. K. O. Nr. 9779.

Bibljoteka Domu Polskiego, Warszawa, Nowowiejska 27

Wyciąć i odesłać

Do Bibljoteki DOMU POLSKIEGO WARSZAWA, Nowowiejska 27

Niniejszem zawiadamiam, że dziś, dn..... wysłałem przekazem pocztowym, wpłaciłem na konto 9779 P. K. O.

Zł.....

jako prenumeratę Bibljoteki Domu Polskiego na kwartał .....
(Niepotrzebne skreślić).

Imię i nazwisko.....

Poczta.....

Miejscowość....., Ulica.....

Data..... 192.....r.

Polsko-czechosłowacka umowa o małym ruchu granicznym.

Dnia 30 maja Polska i Czechosłowacja podpisały w Pradze umowę o t. zw. małym ruchu granicznym.

Umowa o małym ruchu granicznym ma na celu wyrównanie trudności, jakie powstały dla ludności pogranicza polsko-czeskosłowackiego z chwilą przeprowadzenia linji granicznej. Linją tą zostały rozcięte terytorja, stanowiące do niedawna jeden organizm ekonomiczny, nic dziwnego więc, że ich ludność odczuwała boleśnie nowy stan rzeczy. Do tej pory zostały uregulowane sprawy pograniczne na jednym tylko odcinku granicy polsko-czeskosłowackiej: na Spiszu. Sprawę tę, pozostającą w ścisłym związku z długotrwałym sporem o Jaworzynę, załatwiono ostatecznie w tak zwanych protokułach krakowskich z dnia 6 maja 1924 r.

Umowa o małym ruchu granicznym z 30 maja b. r. wzoruje się właśnie na owych protokułach. Duchem swym zbliża się do nich w zupełności, a do litery swej — w bardzo wielu miejscach trzyma się — mutatis mutandis brzmienia artykułów krakowskich. Jest to oczywiście jej zaletą, albowiem protokuły krakowskie posunęły się bardzo daleko w liberalnem traktowaniu interesów ludności spiskiej.

Umowa wprowadza wyjątkowe postanowienia graniczne dla ludności mieszkającej w strefie, która sięga mniej więcej do 15 klm. w głąb jednego i drugiego państwa i która ciągnie się wdłuż całej granicy polsko-czeskosłowackiej. Postanowienia te zawierają cały szereg ułatwień osobowych i rzeczowych dla przekroczenia granicy.

Dla swobodnego poruszania się w strefie pogranicznej wystarcza posiadanie jednego z trzech rodzajów przepustek jednorazowych, stałych i gospodarczych. O ile pierwsze pomyślane są w pierwszym rzędzie dla wypadków nagłych, w których wystarczy nawet poświadczenie wójta gminy, zawizowane przez urząd policyjny, lub żandarmeryjny, o tyle dwa pozostałe rodzaje przeznaczone są dla osób, zmuszonych obowiązkami swymi do przekraczania stale granicy: więc naprzykład dla robotników fabrycznych i rolnych, księży, lekarzy, uczniów itd. Specjalne znaczenie mają przepustki gospodarcze, które uprawniają do przekraczania granicy niezależnie od t. zw. punktów celnych, a więc umożliwiają gospodarkę i eksploatację gruntów położonych zagranicą.

Ustalenia rzeczowe stanowią logiczną konsekwencję i uzupełnienie ułatwień osobowych. Mają one na celu przywrócenie normalnych warunków życiowych w strefie pogranicznej, umożliwiając każdemu z mieszkańców wykonywanie swej pracy zawodowej czy pełnienie obowiązków zagranicą. Szereg bardzo szczegółowych postanowień — szczegółowych ze względu na konieczność zachowania ogólno-państwowej polityki celnej — określa warunki, ilości oraz rodzaje przedmiotów, utensylji, narzędzi itp., które każdy stosownie do swego zawodu, czy kondycji ma prawo zabierać ze sobą przy przekraczaniu granicy.

Właścicielom gruntów zagwarantowany został swobodny wywóz produktów eksploatacji gospodarczej: więc produktów rolnych, zwierzęcych, paszy, nawozów, piasku, gliny, drzewa opałowego itd., ponadto swobodny przepęd bydła na wypas, uwarunkowany jedynie przepisami identyfikacji przeganianego bydła. Te seme przepisy identyfikacyjne będą stosowane przy przeprowadzeniu zwierząt pociągowych, przewożeniu maszyn rolniczych, przejeździe zaprzęgami itd. Pewne restrykcje są oczywiście konieczne znowu ze względu na politykę celną obu państw, warunki jednak identyfikacji i rejestracji są dla ludności miejscowej łatwe do wypełnienia.

Pomyślano również o umożliwieniu przerabiania surowców na fabrykaty lub półfabrykaty w zakładach, leżących obecnie zagranicą, jeśli tego wymagają warunki miejscowe. Chodzi głównie o przemiał zboża w młynach i przeróbkę lnu na przędziwo lub materje. Otrzymane produkty muszą oczywiście odpowiadać ilościowo wywiezionym surowcom.

Umowa pozwala nawet na przewóz w drobnych ilościach pewnych artykułów dla których normalnie wymagane są specjalne zezwolenia, o ile istnieje prawdopodobieństwo, że przewożone artykuły nie pójdą na handel, a na użytek osobisty. Oczywiście istnieją zastrzeżenia co do towarów, podlegających reglamentacji w jednem czy drugiem państwie.

Umowa o małym ruchu granicznym, regulująca miejscowe życie gospodarcze w strefie pogranicznej, nie narusza w niczem postanowień protokułów krakowskich, odnoszących się do Spisza. Sprawa ta wymaga przypomnienia, że protokuły krakowskie, zgodnie z rezolucją Rady Ligi Narodów z dnia 12 marca 1924 r. i decyzją konferencji Ambasadorów z dnia 26 marca 1924 r. stanowią integralną część postanowienia delimitacyjnego, to znaczy, że przeprowadzenie granicy na Spiszu oraz wprowadzenie specjalnego regimentu na tem terytorjum stanowi jedną nierozłączną całość — poręczoną powagą wielkich mocarstw.

Umowa o małym ruchu granicznym posiada doniosłe znaczenie; ograniczona jest wprawdzie do interesów czysto lokalnych, nie pozostanie jednak bez wpływu na całokształt stosunków polsko-czeskosłowackich, usuwając powody ciągłych pogranicznych zaognień.

Dr. J. Grzymała.

NOWA ANEKSJA.

Londyn, 8. 6.

Jedna z najpiękniejszych wysp morza Śródziemnego, której dzieje na początku ery nowożytnej były łańcuchem wstrząsających wydarzeń i nieprzerwanym ciągiem rozpaczliwej walki przeciw Turkom, obecnie zwróciła uwagę politycznego świata na siebie. Stała się bowiem dekretem rządu angielskiego kolonją angielską. Anglicy, jak wiadomo, nie lubią urządzać uroczystości przy takich okazjach, zadowoli się więc wydaniem odpowiednich zarządzeń, dzięki którym posiadłości His Majesty króla angielskiego, powiększyły się o tak ponętny kąsek jak sławna wyspa Cypr. Zamieszkujący wyspę Grecy zaprotestowali jednak przeciw decyzji rządu angielskiego i pod przewodnictwem swego arcybiskupa zanieśli szereg skarg do Londynu i do Genewy.

Anglja zajęła Cypr po kongresie berlińskim w r. 1878 na podstawie specjalnej umowy z Turcją. Grecy cypryjscy ujarzmieni przez Turków z radością powitali Anglików, uważając okupację angielską za wstęp do połączenia wyspy z Grecją, do czego naturalnie wszyscy Grecy dążyli. W pierwszym roku wojny światowej Anglja ofiarowała wyspę Grecji wzamian za przyłączenie się do aljantów, jednakże król Konstantyn szwagier Wilhelma II odrzucił tę świetną propozycję. Odmowa Konstantyna stała się właściwie główną przyczyną upadku dynastji greckiej. Venizelos od początku opowiadał się najenergiczniej za przyjęciem propozycji angielskiej. Państwa europejskie liczyły się z oddaniem Cypru Grecji, a Włochy zawarły nawet w r. 1920 układ z Grecją, w którym początkowo godziły się oddać Grecji grupę wysp Deodekanezu (łącznie z Rodus) wówczas gdy Grecja przejmie od Anglji wyspę Cypr. Ani jedno, ani drugie nie nastąpiło. Natomiast skargi i walka w maleńkim parlamencie cypryjskim skłoniły władze angielskie do poważnych decyzyj. Równocześnie z podniesieniem Cypru do „godności" kolonji angielskiej, Anglicy wydali nowy statut dla wyspy, stanowiący znakomity przykład ich umiejętności rządzenia. Statut przewiduje zwołanie Zgromadzenia ustawodawczego. W Zgromadzeniu zasiada połowa Greków, 1/3 Turków, 1/3 posłów mianowanych przez Anglików. Grecy więc nie mogą uzyskać większości w tem zgromadzeniu, jednakże muszą wziąć w niem udział, gdyż zgromadzenie ustawodawcze jedynie ma prawo układać budżet Cypru w tych dziedzinach, które przekazano do administracji ludności miejscowej. Jeśliby któregoś roku zgromadzenie ustawodawcze nie uchwaliło budżetu, obowiązuje budżet okupacyjny, który prócz innych ciężarów przewiduje daninę w wysokości 92.800 funtów szterlingów. Oczywiście by uniknąć tej ewentuainości parlament cypryjski skrupulatnie uchwalać będzie swój budżet, akceptując nolens volens zarządzenie Anglji.

Cypr wchodzi w nową fazę rozwoju, pod względem wewnętrzym będzie szybko się rozwijał, natomiast na zewnątrz umocni on stanowisko Anglji na wschodniej połaci morza Śródziemnego.

A. P.

Niemiecki tupet rośnie.

POLITYCZNE ZAKUSY W ROKOWANIACH HANDLOWYCH.

Berlin, 13. 6. Rokowania o traktat handlowy weszły ponownie w stadjum niebezpiecznych powikłań dzięki stanowisku zajętemu przez przedstawicieli rządu niemieckiego. Taktyka wysuwania wygórowanych żądań natury ekonomicznej, które żadną miarą nie nadawały się do przyjęcia, została w ostatnich dniach uzupełniona wyraźną tendencją niemiecką, zmierzającą do zepchnięcia rokowań z podłoża czysto gospodarczego na teren polityczny, na co delegacja polska bezwarunkowo nie może się zgodzić. Dalsze losy umowy handlowej są wobec tego poważnie zagrożone. Dotychczasowe sukcesy niemieckich sugestyj na arenie międzynarodowej ośmielają reprezentantów Rzeszy do prób wymuszenia na Polsce pewnych ustępstw politycznych celem utorowania sobie drogi do dalszych pretensyj i stworzenia upragnionych precedensów.

Wojna domowa w Chinach.

POD KANTONEM OCZEKUJĄ REGULARNEJ BITWY.

Londyn, 13. 6. Tajemnicze wypadki, rozgrywające się na Dalekim Wschodzie, wikłają się coraz bardziej. Zachodnim, angielskim, czyli tak zwanym „białym" Chinom udało się rzekomo wraz z czerwonem Południem wytworzyć wspólny front przeciw akresywnemu i potężnemu władcy mandżurskiemu Tsang-Tso-Linowi. Oddziały powaśnionych generałów wyruszyły już pono przeciw sobie. Powszechnie oczekują walnej bitwy pod Kantonem, na którego wschodnich przedmieściach sypie ludność szańce.

KRONIKA

Czerwiec	Słońca wsch. g. m.	Słońca zach. g. m.	Księżyca wsch. g. m.	Księżyca zach. g. m.
13	3·38	19·40	0·07	11,14
sobota	Imiona Katol. Anton. z P.		Ewang. Tobjasza	

Z Cieszyna i okolicy.

—* **Koncert kościelny.** Zapowiedziany na niedzielę, dnia 14 czerwca koncert kościelny w kościele Ewang. w Cieszynie będzie miał następujący program: 1. Bach Preludjum i fuga h-moll, może najdelikatsze i najrzewniejsze z potężnych arcydzieł organowych mistrza. 2. Boccherini: Largo z sonaty G-dur, Goltermann: Andaute z op. 14 — wiolonczela z organami. 3. César Franck: Postorałka — najpopularniejsza kompozycja organowa wielkiego przodownika narodowej muzyki francuskiej. Karg-Elert — Sekwencja c-moll — śliczna kompozycja w stylu modernistycznym. 4. Brahms: Fuga as-moll — arcydzieła sztuki polifonicznej. Reger najwięcej znana i najwięcej lubiana z utworów organowych wielkiego twórcy. S. Haydn: Adagio z najsłynniejszego koncertu wiolonczelowego D-dur, Chopin: prześliczny nokturn Es-dur. 6. Liszt: Warjacji na temat Bacha — kompozycja niezmiernie efektowna, pełna barw i siły. Utwory organowe wykona p. prof. Hławiczka na wspaniałym instrumencie Kościoła ewang. utwory wiolonczelowe p. naucz. Groebl z Bogumina z towarzyszeniem organów. Początek o godz. 8 wieczorem przy uroczystem oświetleniu kościoła.

—* **Naokoło świata w dziewięciu latach.** Holender p. Andre Driessen i towarzyszka jego, również holenderka, założyli się z przyjaciółmi swemi o 35.000 guldenów holenderskich (około 70.000 zł), że w przeciągu dziewięciu lat okrążą „bez pieniędzy" cały glob ziemski. Wyruszyli oni 28 czerwca 1923 roku z Hagi. Przebyli już Belgję, Luksemburg, Francję, Szwajcarję, Lichtenstein, Niemcy, Austrję i przez Czechosłowację przybyli do Polski. Granicę polsko-czechosłowacką przekroczyli odważni ci podróżnicy w Cieszynie. W podróży tej przebyć oni muszą 85.000 km pieszo i 20.000 km okrętem. Pieszo przeszła para ta już 21.000 km. Pan Andre Driessen posiada w albumie swym już około 48.000 podpisów różnych władz i osobistości z miejscowości, przez które dotąd przechodził. W podróży utrzymują się podróżnicy ci z rozsprzedaży swych podobizn. Z Polski udają się oni przez Bolszewję do Azji. — „Szczęśliwej drogi!"

—* **Festyn Sokoła.** Program Festynu Sokolego, jaki się odbędzie w niedzielę dnia 14 czerwc abr. na boisku Piasta w Cieszynie jest następujący: 1. Ćwiczenia wolne druhów. 2. Ćwiczenia wolne druhin. 3. Ćwiczenia karabinami druhów. 4. Pięciobój drużyny gimnazjalnej i seminarjalnej: a) bieg na 100 m; b) rzut granatem; c) przechodzenie przez parkan (3 m wysoki); d) zawody w piłkę koszykową; e) skok w dal.

Bufet obfity we własnym zarządzie. Muzyka wojskowa. Wstęp 1 złoty, młodzież i wojskowi 30 groszy od osoby. Początek Festynu o godz. 3 po południu. Czysty zysk przeznacza się na umundurowanie druhów. W razie niepogody odbędzie się Zabawa Sokola w sali Domu Narodowego (początek o godz. 5 po południu).

—* **Dary 3 Maja na Macierz Szkolną** (ilsty składkowe, zbiórki, dochody z przedstawień). Koło M. S. w Małych Kończycach 33'31 zł i 12'70 Kcz. Ognisko Młodz. w Kisielowie 5 zł. Kier. szk. w Bronowie 32 zł. Stow. Młodz. Kat. w Bronowie 20 zł. Koło II. M. S. w Czechowicach (Żabracz) 272'15 zł. Koło Bąków 19'60 zł. Koło Bielsko 1298'70 zł. Koło Leszna Górna 24 zł i 10 Kcz. Koło Ustroń 802'15 zł, 3'10 Kcz. i 2 kor. austr. srebrn. Koło Kozakowice 6'70 zł. Koło Goleszów 244'70 zł i 4'40 Kcz. Koło Jasienica 182'12 zł. Koło Zebrzydowcie wraz z Urzędem Ruchu 258'27 zł i 37'45 Kcz. Kier. szkoły w Kiczycach 12'70 zł i 30 Kcz. Koło w Górkach Wielkich reszta 21'70 zł. Koło Łączka 20'60 zł. Ks. Kan. Józef Londzin, poseł, 20 zł. Koło Hażlach 8'60 zł i 10 Kcz. Koło Kaczyce 10'50 zł. Koło Marklowice Górne 66'50 zł i 125 Kcz. Koło Koniaków 25'45 zł. Koło Pogórz 131'65 zł. Kier. szk. w Gumnach 38 zł. Dziatwa szk. w Gumnach 5'42 zł. Koło Bobrek 144'55 zł. Koło Dębowiec 154 zł. Koło I. w Czechowicach 93'90 zł. Śl. Zakład Wychowawczy 24 zł. Koło Puńców 60 zł. Koło Aleksandrowice 20 zł. Koło Cisownica 20 zł. Koło Chybie, reszta na listy, 23'55 zł. P. radca Tychowski na listę 11'50 zł. P. dyr. Buzek Paweł 12'50 zł. Koło Wisła 24 zł. Maurycy Gross, restaurator, 2 zł. Koło Fruchna 7 zł. Koło Świętoszówka 21 zł. P. Adam Sikora na listę 2 zł. P. Fr. Majer, mistrz kraw. w Cieszynie, na listę 30 zł. Koło Kończyce Wielkie 33 zł. Kier. szk. w Rudzicy 41 zł. Dr. Bolesław Filasiewicz, dyr. szpitala Elżbietanek, 10 zł.

Wszystkim szlachetnym Ofiarodawcom składa serdeczne podziękowanie „Bóg zapłać!" — Zarząd Główny Macierzy Szkolnej.

—* **„Książka — Przyjaciel".** Tak nazwać można książki wydawane przez Bibljotekę Domu Polskiego. Przyjaciel to niezawodny. W chwilach smutku i radości, w chwilach odpoczynku — zawsze druh to wierny — książka. Smutne jest życie bez przyjaciela, smutne jest życie bez książki.

Łatwy to jednak do zdobycia przyjaciel. Wszak tylko 3'60 zł kwartalnie (9 książek) kosztuje, rocznie — 14 złotych. A każdy prenumerator roczny ładną, w zakopiańskim stylu utrzymaną, szafkę darmo otrzyma.

Książka—Przyjaciel, książka Bibljoteki Domu Polskiego znaleźć się musi w każdym domu.

OGŁOSZENIE! — Uprasza się wyjeżdżających na letnisko, ażeby się zgłosili w Urzędzie budowlanym celem odczytania gazomierzy. L. 335.

—* **Wpisy na rok szkolny 1925 26. w Seminarjum naucz. męskiem w Bobrku.** Wpisy uczniów i egzamina wstępne na k. I. i kursa wyższe 5-cio letniego seminarjum odbędą się tylko przed ferjami. Uczniowie, którzy z ważnych powodów nie mogą się poddać temu egzaminowi przed ferjami mogą być przypuszczeni do egzaminu także po ferjach, o ile zgłoszenie się do egzaminu przed ferjami nie mogło nastąpić z ważnych powodów.

Wpisy na kurs I odbędą się w sobotę, dnia 27 czerwca popołudniu od godz 2—4, i we wtorek, dnia 30 czrwca b. r. od godz. 8—9 przedpołudniem.

Egzamina wstępne na kurs I i wyższe rozpoczną się we wtorek, dnia 30 czerwca b. r. o godz. 9 przedpołudniem.

Kandydaci zgłaszający się na kurs I. mają wykazać się a) świadectwem ukończenia szkoły powszechnej, 7-mio klasowej lub szkoły wydziałowej, lub też conajmniej świadectwem ukończonej 3 klasy szkoły średniej, b) świadectwem zdrowia i fizycznego uzdolnienia do zawodu nauczycielskiego, wystawioniem przez lekarza szkolnego Dr. Filasiewicza, c) dowodem (metryką chrztu), że ukończyli 14 rok życia lub ukończą z końcem roku kalendarzowego 1925.

Egzamin wstępny na kurs I obejmuje religię, język polski i niemiecki, historję i geografję Polski, rachunki z geometrją i przyrodę w zakresie 7-mio klasowej szkoły powszechnej. Oprócz tego każdy zgłaszający się jest badany, czy posiada słuch muzykalny.

—* **Wycieczka.** W dniach 2, 3 i 4 lipca b. r. urządza Stow. Ch. N. N. S. P. w Cieszynie wycieczkę naukową pod przewodnictwem p. prof. Grzybowskiego na Pilsko i Babią Górę. Wyjazd z Cieszyna w czwartek 2 lipca b. r. o godz. 5'59 rano do Rajczy. Zgłoszenia przyjmuje p. A. Bitko, nauczyciel Zakładu Wychowawczego w Cieszynie, do 30 czerwca.

—* **33% zniżki kolejowej dla jadących do uzdrowisk.** Ministerstwo kolei wydało rozporządzenie o ulgach taryfowych dla osób, udających się w celach kuracyjnych do miejscowości leczniczych.

Ulgi te przysługiwać będą w okresie od 15 czerwca do 1 października br. i wynosić będą 33% zniżki od cen normalnych.

Przyjazd do uzdrowiska odbywać się będzie za opłatą normalną. Natomiast powrót, o ile odległość uzdrowiska od stacji powrotnej wynosi conajmniej 100 km, kosztować będzie połowę opłaty biletu klasy niższej niż ta, w której podróżny jedzie.

Ulga przyznawana będzie na podstawie zaświadczeń zarządów uzdrowiskowych, iż dana osoba przebyła w uzdrowisku conajmniej 15 dni.

Z sali sądowej.

—* **Oficerski pies w szkodzie — obraza warty wojskowej.** Jeden oficer w szwoleżerach bielskich posiada psa bardzo zawziętego na kury. Niszczy on też to ptactwo stale konsekwentnie na odbywanych razem z oddziałem ćwiczeniach. Dzielność psa nie podoba się jednak właścicielom kur i powoduje ich do zażaleń u samego dowództwa dywizji. P. Józef B. postradał już dwie kury, a chcąc dowiedzieć się o nazwisko właściciela psa, zwrócił się oto do warty wojskowej szwoleżerów. Nie otrzymując jednak odpowiedzi, poirytował się tak dalece, że począł podniesionym głosem i przy użyciu obraźliwych słów zwracać się do warty wojskowej i jej komendanta. Ten zamierzał go pochwycić za ramię, ale B. umknął i następnie stawiał bierny opór tej samej warcie, która chciała go na odwach zaprowadzić. Oskarżenie opiewało na obrazę czci warty i zbiegowisko. Sąd jednak zkazał osk. B. jedynie za obrazę warty na karę aresztu przez dwa dni wzgl. 30 zł. grzywny przyjmując silne podniecenie wynikłe ze strat przez psa zrządzonych. przyznanie stanu faktycznego, oraz że oskarżony wiódł dotąd żywot nienaganny, a nawet był wzorowym sierżantem W. P. w czasie czyntąd żywot nienaganny, a nawet był wzood oskarżenia o występek zbiegowiska wychodząc z założenia, że warta wojskowa nie może być uważaną bez wezwania władz cywilnych i rozkazu przełożonych władz wojskowych za jednostkę chronioną z ustawy przeciw której można wywołać zbiegowisko. Oskarżony i oskarżyciel wnieśli odwołanie.

Rozprawy prowadził p. S. O. Michalski, oskarżał p. prok. Kolbusz.

Z Bielska i okolicy.

—* **Interpelacja posłów niemieckich do Ministra Oświaty** — o przyznanie prawa publiczności dla prywatnej niemieckiej szkoły przemysłowej uzupełniającej w Bielsku wniesioną została w Sejmie warszawskim. Niemcom nie dogadza szkoła publiczna, chcą koniecznie germanizować polskich terminatorów w prywatnej kuźni niemieckiej.

—* **Podatek od psów.** Magistrat ogłasza: Podatek od psów za rok 1925 należy uiścić najpóźniej do dnia 15 czerwca br. w Kasie miejskiej. Po upływie tego terminu podatek ten zostanie ściągnięty w drodze egzekucyjnej w podwójnej wysokości.

—* **Kurs fizyko-matematyczny dla nauczycielstwa szkół powszechnych w Białej.** Od 3—31 lipca br. odbędzie się staraniem Min. W. R. i O. P. kurs dokształcający z fizyki, matematyki i geometrji. Dziennie 5 godzin wykładów.

Rada szkolna powiatowa zachęca gorąco nauczycielstwo do zapisywania się na ten kurs i przedłuża termin zgłoszeń do dnia 16 czerwca br.

Z Czesk. Cieszyna i okolicy.

—* **Trzyniec.** Gminna Rodzina opiekuńcza wraz z kierownictwem szkół ludowych w Trzyńcu, urządzają w niedzielę, dnia 14 czerwca 1925, na łące Rybkówka w Trzyńcu, wycieczkę szkolną z programem: O godzinie 2 popołudniu wymarsz z muzyką od budynku szkolnego w Trzyńcu. Na łące śpiewy dziatwy szkolnej, gimnastyka i różne inne gry towarzyskie. Wstęp na wycieczkę 3 Kcz. Dzieci mają wstęp wolny. W razie niepogody zostanie wycieczka odłożona na dzień 21 czerwca 1925, z tym samym programem. Na zakończenie odbędzie się wieczór w sali Domu Robotniczego w Trzyńcu zabawa taneczna. O liczny udział rodziców i przyjaciół dzieci uprasza Komitet wycieczki szkolnej w Trzyńcu.

—* **Orłowa.** (Zgon kier. szk. lud. pols. Franciszka Szarowskiego). W niedzielę ub. 7 czerwca 1925 zmarł tutaj po 42-letniej żmudnej pracy nauczycielskiej dopiero od 1 stycznia 1925 emerytowany kier. szk. polskiej Franc. Szarowski w 62 roku życia po dłuższej ciężkiej chorobie. Grono nauczycieli szkoły ludowej polskiej Orłowej złożyło na miejsce wieńca na trumnę swego byłego długoletniego kier. szkoły kwotę 150 Kcz na budowę Ochronki polskiej w Orłowej n aKopaninach, ażeby uczcić pamiątkę zmarłego kolegi i współpracownika. Pogrzeb odbył się 9 czerwca w Orłowej. R. i. p.

—* **Przywóz.** (Eksplozja na szybie Franciszka). W piątek w południe doszło na szybie Franciszka podczas strzelania do eksplozji gazów. Trzej górnicy, Józef Tomis, Feliks Drechsler i Józef Dlouhy zostali ranieni. Komisja stwiedziła, że eksplozja nastąpiła skutkiem nagromadzenia się gazów w szybie podczas strzelania.

—* **Ołomuniec.** (Samobójstwa w wojsku.) We frysztackim „Robotniku" czytamy: — Wypadki samobójstwa w armji zdarzają się coraz to częściej. Szczególnie w siódmej dywizji piechoty w Ołomuńcu. W dywizji tej zanotowano od 1 stycznia już 9 wypadków samobójstw. W niedzielę w nocy usiłował znów popełnić samobójstwo szeregowiec Antoni Moraczek, lecz w ostatniej chwili zdołano mu przeszkodzić. Pono z obawy przed jakąś karą postanowił sobie odebrać życie.

Wielki specjalny skład sukna

GUSTAW POLLAK, Czeski-Cieszyn

Saska kępa (róg ulicy dworcowej)

poleca na sezon letni: Kowerkorty, kamgarny, materje angielskie na eleganckie ubrania, lystry ripsy i popeliny na cienkie jakle, materje karowane, paskowane i angielskie na suknie sportowe i podróżne, płótna nieprzemakalne na ubrania i płaszcze dla turystów.

Największy wybór! Rzetelna obsługa!

DZIAŁ GOSPODARCZY.

IMPORT MASZYN ROLNICZYCH DO ROSJI.

Import maszyn rolniczych w roku 1924 był jedną z bardzo poważnych operacyj Gostorga.

Na początku zeszłego roku gospodarczego, firmy zagraniczne udzielały zaledwie 3-miesięcznego kredytu, ale już w połowie roku, Sowiety zdołały osiągnąć o wiele dłuższe terminy kredytu, a firmy Krupp, Becher, Lanc, Alfa Laval godziły się nawet na kredyt do 18 miesięcy — przeciętnie 9 miesięcy.

Cały import maszyn rolniczych i traktorów w 1924 roku stanowił sumę 3,690.680 rub.

Według państw import dzieli się jak następuje:

1. Ameryka 2,148.676 = 58'3%. — 2. Niemcy 313.297 = 8'6%. — 3. Austrja 657.365 = 17'8%. — 4. Czechosłowacja 188.000 = 4'9½. — 5. Polska 86.000 = 2'3%. — 6. Włochy 5340 = 0'15%. — 7. Szwecja 276.296 = 7'4%. — 8. Anglja 3407 = 0'1%. — 9. Łotwa 17.200 = 0'45%.

Import maszyn rolniczych w roku zeszłym był absolutnie niewystarczającym i nie zaspokoił minimalnych potrzeb Rosji.

Wobec tego przewidują, że o ile maszyny rolnicze w przedwojennym imporcie Rosji stanowiły sumę przeszło 50 miljonów rubli, to w roku bieżącym będą stanowić sumę przeszło 100 miljonów rubli, nie bacząc na następstwa nieurodzaju, na brak pieniędzy i ograniczone kredyty jakie zostały na ten cel wyznaczone.

MONOPOL SPIRYTUSOWY.

Komisja skarbu sejmu rozpatrzyła przedłożenie rządowe w sprawie zmian w ustawie z 31 lipca 1924 o monopolu spirytusowym. Ustawa obowiązująca dotychczas ułożona jest niedbale, pełna niejasności stylistycznych, które przecież przeszły przez sejm i senat, a na które w swoim czasie nie zwrócił uwagi i rząd. To też większość zmian to poprawki stylistyczne, lub wyjaśnienia niejasności.

Zmiany istotne są następujące:

1. Ustalono udział związków komunalnych w zysku od monopolu spirytusowego. Jest to koniecznością, gdyż związki te straciły na monopolu wskutek umniejszenia się podatku dochodowego.

2. Zezwolono na dłuższe przechowanie fabrykatów przeznaczonych na wywóz, by nie zmuszać producentów do eksportu towaru niedojrzałego, co jak dotychczas powodowało dotkliwą zniżkę cen na towar polski.

3. Poczyniono ulgi dla spirytusu, tam, gdzie używany jest jedynie jako surowiec, co wpłynie dodatnio na dalszy rozwój tego przemysłu.

4. Wreszcie rozszerzono prawo wstrzymania się od produkcji dla gorzelni, które ze względu na ceny określane każdorazowo przez ministrów skarbu, mogły wykazać, iż ceny te są niższe od kosztów produkcji.

KONJUNKTURA PRZEMYSŁU DRZEWNEGO W POLSCE.

Przemysł drzewny w Polsce odczuł ponownie wpływy zamierzeń sanacyjnych. Już w końcu 1923 r. przez stabilizację taryf przewozowych został podcięty ekspansywny wywóz drzewa, a gdy następnie przyszło ogólne przesilenie gospodarcze, uczyniło przemysł drzewny nietylko nierentownym, lecz przynoszącym straty.

Stan w przemyśle drzewnym przedstawia się w chwili obecnej następująco.

Zastój w budownictwie krajowym powoduje brak popytu na materjały budowlane. Konjunktura na drzewo tarte jest wskutek tego słaba.

Wobec ograniczonego ruchu w kopalniach, zmalał popyt na drzewo kopalniane.

Natomiast ożywił się eksport drzewa budowlanego zwłaszcza do Niemiec i Holandji, a nawet do Ameryki.

Do Niemiec były wywożone również i podkłady kolejowe. Przyczyną zwiększenia się eksportu do Niemiec jest wzmożenie się ruchu budowlanego, wspieranego przez rząd, który udziela pożyczek budowlanych.

Przemysł mebli giętych zdołał umieścić znaczniejsze ilości swoich wyrobów we Francji i we Włoszech.

POMORSKA WYSTAWA POTRWA 17-cie DNI.

Wobec dużego zainteresowania Pomorską Wystawą wśród szerokich sfer społeczeństwa oraz licząc się z licznemi zgłoszeniami zjazdów i wycieczek, ostatnie posiedzenie Prezydjum Komitetu Wykonawczego Wystawy uchwaliło przedłużyć czas trwania całej Wystawy od dnia 26 czerwca do dnia 12 lipca br.

Z dnia.

Także turyści.

Doprawdy — „niezbadane są drogi, któremi chadza przemyślność ludzka" — jak powiedział jakiś mądry człowiek.

Bo kiedy człek wyjdzie rankiem, w niedzielę, na miedzę, i rozejrzy się po tym bożym świecie, to oczy jego zaspane ujrzą dziw niezwykły. Oto widzi, jak wszystkiemi ścieżkami i drogami i chodnikami walą całe procesje „turystów", zmierzające prościuteńko ku Czantorji. Istne zatrzęsienie turystów! Idą i idą, a końca nie widzisz. Idą dziadkowie, idą babki zgarbione, idzie sapiący ojciec z dużym brzuchem i żona kwękająca i legjon pędraków za nimi, szmatlących się z bekiem w wysokiej trawie; słowem, całe pokolenia. A daleko, daleko w zbożu pachnącem i w słonku złotem ciągnie młódź długim różańcem, a krzyk od nich bije i radość okrutna, że rzekłbyś, że to żydy ciągną do ziemi obiecanej. Na przedzie kroczy na bocianich nogach jakiś długawy a skrzywiony Otmar, a potrząsając rozkudłaconą głową, wydziera się pod błękity nosowym głosem, śpiewając z nabożnie „In der Heimat". Na zwiotczałym brzuchu trzyma pękatą mandolinę, po której misternie palcami do taktu pobrzękuje, a zaś inne cymbały wtórują mu zawzięcie, wspomagani walnie przez jakąś piegatą Hanerl czy Annerl. A wszystko to uzbrojone w buciska, setnie podkute, jakichby się nie powstydził najzajadlejszy taternik.

A taki krzyk od nich bije, i radość okrutna, że skowronki przerażone przerywają swoje ranne pacierze, spadają w mig na ziemię i struchlałe tulą się do bruzdy. Wróble tylko, chytre a mądre powsinogi, na widok tylu cudaków, szaleją z uciechy i zaśmiewając się do niepamięci, tarzają się w prochu na drodze. A gdy trochę się uspokoją, to wielką chmurą podlatują na maćkową gruszę i wszczynają taki piekielny harmider, że aż strach. Wrzeszczą wtedy, zbereźniki, jeden przez drugiego, i natrząsają niemiłosiernie z turystów, dogadując za nimi:

— To żyd, to żyd, żyd, żyd, żyd!

I darłyby się tak, nie wiem, jak długo, i obrazę boską czyniły, gdyby nie Fyrtałów Franek, pasący krowy, co je kamieniem ucisza.

Potem wszystko się powoli ucisza, głosy ludzkie toną gdzieś coraz bardziej w dalekościach, nikną, niema ich. Skowronki, kuszone ciszą, wychylają swe małe, szare łebki z pod bruzdy, chwilkę słuchają uważnie, czarnemi oczętami zerkają wokoło, poczem ośmielone, wychyna się popod niebo i zaczynają dzwonić srebrnemi dzwonkami. Znów wróble wałęsają się po dalekich polach, ćwierkając niefrasobliwie a inni ptacy, stateczniejsi, chwalą Boga, jak umieją.

I wszystkim dobrze, jak jeszcze nigdy, nawet temu konikowi polnemu, co się przysiadł pod zdźbłem żyta i na swych skrzypkach rzępoli nieuczoną piosenkę. Wszystkim okrutnie dobrze, bo słoneczko po chmurkach se idzie i śmieje się cichusienko a radośnie do tej bożej ziemeczki i do wszego stworzenia, co po niej gmera.

A gdy nadejdzie wieczór, a słonko utrudzone odchodzi i fioletowe mgły, pachnące rozkwitłem zbożem, idą w niebo, i wszystko chce się już modlić, to z pod

Czantorji wybiega znów ten niesamowity wrzask i leci ciężko ponad mgłami. Stopniowo wzmaga się, rośnie, pęcznieje, a gdy jest już tuż, tuż, to człek ujrzy znów te same procesje turystów, wracających hucznie, buńczucznie do domów.

Oni idą i idą, a człek stoi i patrzy się, dziwując się ich fantazji. Jakby z sielskiego wesela wracali, srodze popici, taki każdy uradowany i rozkrzyczany.

Uderzą cię tylko, że kiż djabli, że ich plecaki tak się zmieniły. Gdy rano zwisały smętnie na grzbietach turystów, to teraz jakoś napęczniały, zaokrągliły się, na wadze przybrały. Kiż djabli?

Lecz rychło pukniesz się palcem w czoło, gdy posłyszysz takie słowo:

— Du, Mitzerl, geh' anständig! Du weißt doch, daß Hans im Rucksack fünf Flaschen Wein hat! Kann das zerschlagen!

Albo takie:

— Ja, wissen Sie, Frau Brachaczek, man muß doch sparen! Soll ich über die Brücke gehen und Angst haben, daß mich die Polaken erwischen, so ist es mir lieber so!

— Eßzeug ist's für meine Braut.

— Für den Buben genügt drei Meter und für mich habe ich einen Regenmantel. Es kommt bedeutend billiger, als bei uns. Dumme Polaken, hi, hi, hi!...

I teraz dopiero człowiek wie, dlaczego tylu turystów!

EMGE.

Kilkadziesiąt złotych
zarobić może każdy, nie odrywając się od swego zajęcia. Branża wydawnictwa. Specjalnych kwalifikacji nie potrzeba. Ryzyka niema. Zgłoszenia piśmienne kierować do **Bibljoteki Domu Polskiego, Warszawa, ul. Nowowiejska Nr. 27.** 327

Kino Miejskie
CIESZYN, ul. Ratuszowa
Od dziś do 15 czerwca.
Harry Peel
Dla młodzieży wzbronione!

Prace domowe
na szerszą skalę wydają
i robotnic do pracy
poszukują 307
Zakłady Union, Frysztacka.

Nerwowi, neurastenicy
którzy cierpią na drażliwość, słabość woli, brak energji, melancholję, przesyt życia, bezsenność, ból głowy, przesadną wrażliwość nerwów, śledziennicę, nerwowe zaburzenia serca i żołądka, otrzymają bezpłat. broszurę Dr. Weisego „Cierpienia nerwów" Dr. Gebhad & Co, GDAŃSK, Am Leegen Tor 15. 252

Goleszowska 11
Fabryka Portland-Cementu S. A.
w Goleszowie, Śląsk Cieszyński
poleca swój cement najlepszej a przewyższającej znacznie normy jakości. — Roczna produkcja: cementu 12 do 15.000 wagonów po 10 *t*, wapna 1000 wagonów po 10 *t*.
Specjalność:
Cement na płyty i do wyrobu sztucznego kamienia.
Najlepsze referencje.

Józef Hutta
Cieszyn, Rynek 9
Wielkie podsienie
Towary modne: Materje jedwabne, wełniane i bawełniane.
Bielizna, ręczniki, wsypy i grąddel.
Towary sportowe: Fotbal, tenis, turystyka, lekko atletyka. 193
Sumienne ceny, najtańsze źródło zakupna.
Proszę uważać na ceny w wystawie.

OSKAR HILKE
CIESZYN, ul. Głęboka 49.

Nowości latowe.
Wielki wybór materji, wełnianych, jedwabnych i bawełnianych.

Na dogodnych spłatach 128
ratami!

Każda oszczędna gospodyni winna przekonać się, że jednak najlepiej kupi u
Rudolfa Fiali, Skoczów Nr. 2.
Na dowód tylko kilka cen: na suknie, 120 szeroka po 3 zł, żywotki od 4.50 3 m czysto jedwabnej galonki za 2 zł., surówka 80 gr. czarne sukno na ubranie metr. za 4.50 zł. 3 m jedwabnej przepaski za 1 zł. i. t. d.
Wolne oglądanie składu bez przymusu zakupu!
Proszę ściśle uważać na nazwisko.

Dachówki cementowe Ia jakość, **rury betonowe,** wszelkiego rodzaju **kręgi studzienne, słupy do parkanów** i t. p.,
towary sztuczno-kamienne n. p. 188
POMNIKI GROBOWE, PŁYTY
i wszelkie w ten zakres wchodzące artykuły poleca firma
BRACIA JEIKNER, Skoczów, (Śląsk Ciesz.)
Fabryka wyrobów cementowych.

TOWARZYSTWO OSZCZĘDNOŚCI I ZALICZEK W CIESZYNIE Spółdz. z nieograniczoną odpow. **Filja SKOCZÓW**
Rok założenia 1873
Przyjmuje wkładki na oszczędność i płaci od nich
12% przy miesięcznem wypowiedzeniu
14% przy ¼ rocznem wypowiedzeniu
15% przy półrocznem wypowiedzeniu
W miarę gotówki udziela się członkom pożyczek na dogodny procent. W stosunku do wkładek największe bezpieczeństwo, poza majątkiem kasy przenoszącym przeszło 24,000.000 Kc ręczą za wkładki członkowie Towarzystwa całym majątkiem.
324 **ZARZĄD.**

Zamkowe Zakłady Przemysłowe
SP. AKC.
w Cieszynie
polecają:
z Browaru Zamkowego w Cieszynie
wyborne piwo
„Zamkowy Zdrój", Eksportowe oraz Porter
z Fabryki Likierów w Błogocicach
znane o wytwornym smaku likiery:
Curaçao triple sec., Griotte, Abricotine i inne, oraz wódki: Śliwowicę węgierską, Żytniówkę, Jarzębiak, Wiśniową słodką.
Uwaga: Wszystkie nasze wódki i likiery obecnie wyrabiane są tylko na spirytusie podwójnie oczyszczonym (pasteuryzowanym).

Rada Zawiadowcza
Śląskiego Banku Eskontowego w Bielsku
zaprasza P. T. Akcjonarjuszy na

XXXI-sze
Zwyczajne Walne Zgromadzenie

które odbędzie się we wtorek, dnia 30 czerwca 1925 r. o godzinie 4-tej po południu w sali posiedzeń banku w Bielsku

z następującym porządkiem dziennym:

1. Sprawozdanie Rady Zawiadowczej z czynności banku za rok operacyjny 1924.
2. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
3. Uchwała o rozdziale czystego zysku za rok 1924.
4. Przedłożenie i zatwierdzenie bilansu otwarcia w złotych per 1 styczeń 1925 r., ustalenie wysokości kapitałów zakładowego i rezerwowych, oraz określenie ilości i nominalnej wartości akcyj w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 25 czerwca 1924 r. o bilansowaniu w złotych.
5. Zmiana § 6 statutu oraz formularzy akcyj załączonych do statutu według § 7.

P. T. Akcjonarjusze chcąc brać udział we Walnem Zgromadzeniu zechcą za złożeniem akcji (bez arkuszy kuponowych) zgłosić się po odbiór legitymacji przy kasach Zakładu Centralnego w Bielsku, oddziałów w Warszawie, Krakowie, Cieszynie i Skoczowie, lub Anglo-Austrian Bank Lmtd. we Wiedniu w myśl § 11 statutów, najpóźniej 6 dni przad Walnem Zgromadzeniem.

Bielsko, dnia 10 czerwca 1925 r.

Rada Zawiadowcza.

Wydawca: „Wydawnictwo Dziennika Cieszyńskiego". Red. odpow.: Tadeusz Friedel. Czcionkami druk. P. Mitręgi w Cieszynie.